

Vilelm Johannesen, lögtingsmaður

Fólkafloksmøsn

Oddagrein

FÓLKAFLOKSMENN hava gjørt nógv burtúr at burturforklára sigurin hjá Labour í Bretlandi. Tann mest vanligi forkláringin hevur verið, at labour er vorðið meira konservativt enn teir konservativu. Bretski veljarin er so státt ikki vorðin minni men meira konservativur!

Ein skal veruliga leita leingi fyri at hoyra slíkt møsn og fólkafloksmenn, ið hava Thatcher/Major-teggjuna sum fyrmynd, mugu vera illa kroystir, tá ið teir taka til so desperat ráð, sum at borðreiða við hesum slutri.

Tað, sum er hent við Labour, er, at flokkurin, ið var sera vinstra-hallur, nú meira er farin at líkjast skandinavisku javnaðarflokkunum. Hetta merkir eitt nú, at flokkurin ikki longur er stýrdur av fakfeløgnum, men hetta merkir sjálvsagt ikki, at sambandið til fakfeløgini ikki er gott. Tann, ið hevur fylgt landsfundum Labours í sjónvarpi, hevur sjálvur kunnað sær, hvussu fakfelagsleiðararnir hava hálovað nýggja Labour. Ja, sjálvt Arthur Scargyll hevur inniliga heitt á fólk um at styðja labour.

POLITIKKURIN hjá nýggja Labour er so fjart frá tory-politikkinum, sum eystur er frá vestri. Latum okkum bert taka tvey dømi: heilsu og skúla- og útbúgvingspolitikkurin. Her er talan um øki, har konservativ politikkurin hevur gjørt eina mest skaða. Skúlaverkið liggur í skeljum og heilsuverkið er í sandasorli. Her hevur labour sett fram ein heilt nýggjan og sera progressivan politikk við tí endamáli at endurreisa heilsuverkið og at demokratisera skúlan. Men skúlaverkið skal ikki bert demokratiserast, so at børn hjá vanligum fólk aftur skulu kunna fáa útbúgving. Skúlin, ið er á u-landsstöði í stórum parti av Bretlandi, skal nútímansgerast bæði til innihald og karmar.

SOLEIÐIS kundu vit hildið fram við at ríkið aftur alt fólkafloksmøsn, ið borðreitt verður við í hesum døgum, men vit venda kanska aftur til henda spurning í øðrum høpi.

Sosialurin

Fíggjarlógin hjá fólkaflokkinum - ein teknisk framskriving

- Hetta sigur ráðgevandi nevndin hjá forsætismálaráðharranum. Partarnir á arbeiðsmarknaðinum taka ikki fólkaflokkinn í álvara. Millum fólk er trúvirdið floksins nógv vikað

Tey seinastu árinu hevur fólkaflokkurin tosað nógv um skattalætta fyri lønar-niðurskurð. Hetta merkir sjálvandi at vit skulu nýta lægri tøl á fíggjarlóginu. Eftir hesum skulu bæði tölina á inntøkusiðuni og tölina á útreiðslusiðuni lækka. Men higartil hava vit ongi tekin sæð til slíkar broytingar.

Nógv bendir á, at fólkaflokkurin ikki hevur serliga stórt trúvirdi millum fólk, og í seinastu viku fingur vit prógv fyri, at partarnir á privata arbeiðsmarknaðinum, sum sótu í sáttmálasamráð-ingum, gjørdur sáttmála við **lönarhækking**. Tað sama hendi eisini á almenna arbeiðsmarknaðinum fyri nøkrum vikum síðani. Hetta sigur so mikið sum tað, at hvorki partarnir á privata ella almenna arbeiðsmarknaðinum, taka fólkaflokkinn, ið situr við landsins fíggjarmálum, í fullum álvara.

Vanligi skattgjalddarar hevur sjálvandi eisini ásaðnað, at tað ber ikki til at trúgva tí, sum fólkaflokkurin sigur. Í desember í fjør royndi landsstýrismaðurin í fíggjarmálum at billa fólk inn, at ein umlegging frá netto- til bruttoskatt, skuldi føra við sær, at fólk fingur minni skatt. Allir A-skattgjalddarar hava ásaðnað, at skatturin er hægri nú enn hann var áðrenn umleggingina og hetta er ikki lógið, tá øll vita, at brutto sjálvandi er meira enn netto. Hetta

fórir við sær, at tölina á inntøkusiðuni á fíggjarlóginu gerast hægri. Og stóra talið av uppskotum um eykajáttanir, sum landsstýrið hevur lagt fyri lótingið seinastu mánaðarnar, gera sjálvsagt tað, at tölina á útreiðslusiðuni fara sama veg.

Tá vit í desember 1995 sótu í fíggjarnevndini við uppskotinum til fíggjarlóg fyri 1996, bar til at fáa allar fíggjarnevndarlímur, uttan ein, at taka undir við uppskotinum hjá Jóannis Eidesgaard, landsstýris-manni í fíggjarmálum, við nøkrum fáum og smáum broytingum. Tann eini, sum ikki kundi taka undir, var Anfinn Kallsberg úr fólkaflokkinum. Hann gjørdi sít eigna uppskot til fíggjarlóg. Í hansara uppskoti var stóð-ið nógv lægri enn í landsstýrisuppskotinum. Bæði tölina á inntøkusiðuni og tey á útreiðslusiðuni vóru munandi lægri. Her varð sjálvandi roknað við skattalætta fyri lønar-niðurskurð. Við hesum sýndi fólkaflokkurin, at tað er eins lætt at vera fíggjarmálaráðharrar í andstöðu (í eini skuggastjórn), sum at vera hermaður í friðartið.

Aftaná ólavsøku í 1996, slapp sami Anfinn Kallsberg at roynd seg, við at leggja fram uppskot til fíggjarløgtingslóg fyri 1997, men nú hevði pípan fingið eitt heilt annað ljóð. Fyri stuttum fekk fíggjar-

lógin fyri 1997 sít skóðsmál frá ráðgevandi nevndini hjá danska forsætismálaráðharranum. Nevndin segði, at fíggjarlógin fyri 1997 er onki, uttan ein teknisk framskriving av fíggjarlóginu fyri 1996. So mong vóru ordini um ta fyrstu fíggjarlógina hjá fólkaflokkinum. Hon er bert ein teknisk framskriving av seinastu fíggjarlóginu hjá javnaðarflokkinum. Ein teknisk framskriving av tí fíggjarlóginu, sum Anfinn Kallsberg, fíggjarnevndarlímur úr fólkaflokkinum als ikki kundi taka undir við. Vit kunnu ikki annað, enn minna á orðatakið sum sigur, at ofta etur hundur tað hann havnar og ketta tað hon spyr.

Men enn eru ikki allar súdir sýftar. Umleggingin til bruttoskatt fyri allar A-skattgjalddarar frá nýggjárinum, fórir sjálvandi við sær, at inntøkurnar á fíggjarlóginu gerast hægri enn mett

varð í fjør. Hetta hevur ráðgevandi nevndin hjá forsætismálaráðharranum helst onki móti. Hinvegin er vandi fyri, at allar hesar meirinn-tøkurnar, og nakað væl afturat, verða etnar upp av eykajáttanum til bæði eitt og annað, sum landsstýrið alla tíðina biður um, uttan at ávísar samsvarandi sporingar í øðrum útreiðslum. Og hetta verður ráðgevandi nevndin neyvan fegin um.

Í fyrstu sýtu hevur fíggjarlógin hjá fólkaflokkinum fingið tað skóðsmál, at hon er ein teknisk framskriving av tí seinastu fíggjarlóginu hjá javnaðarflokkinum, sum Jóannis Eidesgaard, fyrrverandi landsstýrismaður í fíggjarmálum fyrireikaði og legði fram. Nøkur politisk nýghugan var ikki í hesum fyrstu fíggjarlógargruppskoti um hjá Anfinni Kallsberg. Tað var bert ein teknisk framskriving, sum fíggjar- og búskapardeildin, uttan nakra politiska ávirkan, hevur fyrireikað til fram-løgu.

Men spurningurin er, hvat ráðgevandi nevndin sigur í frágreiðingini næsta ár, tá veruligu tölina fyri 1997 eru komin á borðið? Tá verður neyvan talan um eina tekniska framskriving. Tað verður hildið eitt dømi um »sum best ber til politikk« í fíggjarmálum!

Tann 6. mai 1997
Vilhelm Johannesen

Lesarabrøv

Áheitan á Føroya Løgting og Føroya Landsstýri

Undirritaði vil her við heita á Føroya Løgting og Føroya Landsstýri um skjótast gjørligt at avtaka tænaustmannalógina.

Tað kann undir ongum umstøðum vera rætt, at ein lítill priviligeraður stættur í samfelagnum ikki kann sigast úr almennum starvi uttan at fáa løn tey næstu trý árin.

Seinasta dømi er, at ein

maður, sum er vorðin til yvirs í almennu umstingini, fær forerandi eina millión frá føroyska skattgjalddar-anum fyri at fara til hús.

Spurningurin er, um eitt lítið samfelag sum okkara hevur ráð til slíkt marglæti.

Tórshavn, 01.05.97
Sjúrður Jacobsen,
virkisleiðari

FLOGFRAKT * SJÓFRAKT

SAFARI TRANSPORT

GREIDA ALLAN FLUTNING & ØLL PAPPÍR

Tlf. 12222